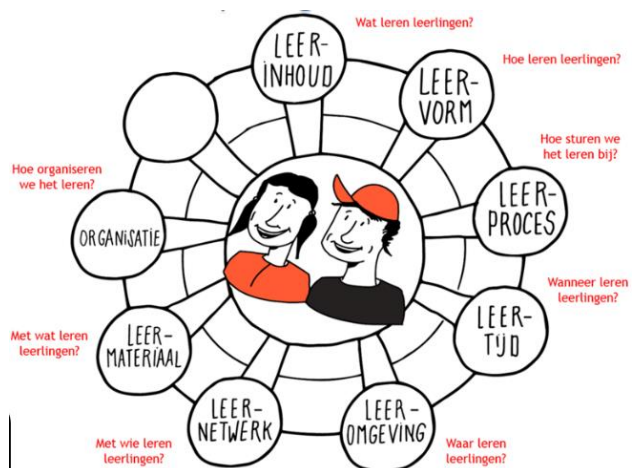

Het Transformatierad als motor voor onderwijsvernieuwing.

Door Wendy Adriaensen, 2^e jaar Schoolontwikkeling, Odisee

De vakgroep Kantoor in Moretus Ekeren grijpt de nieuwe leerplannen in het secundair onderwijs aan om niet enkel te bekijken hoe we de nieuwe leerstof gaan aanbieden... we willen ook samen bekijken hoe we beter onderwijs kunnen aanbieden aan onze leerlingen Kantoor.

Zoals in elke school zijn er ook bij ons patronen, vaste gewoontes, dingen die we al heel lang op dezelfde manier doen. Patronen kunnen positief of negatief zijn. Wij hebben ons afgevraagd welke positieve patronen we zeer willen behouden en welke negatieve we willen doorbreken.

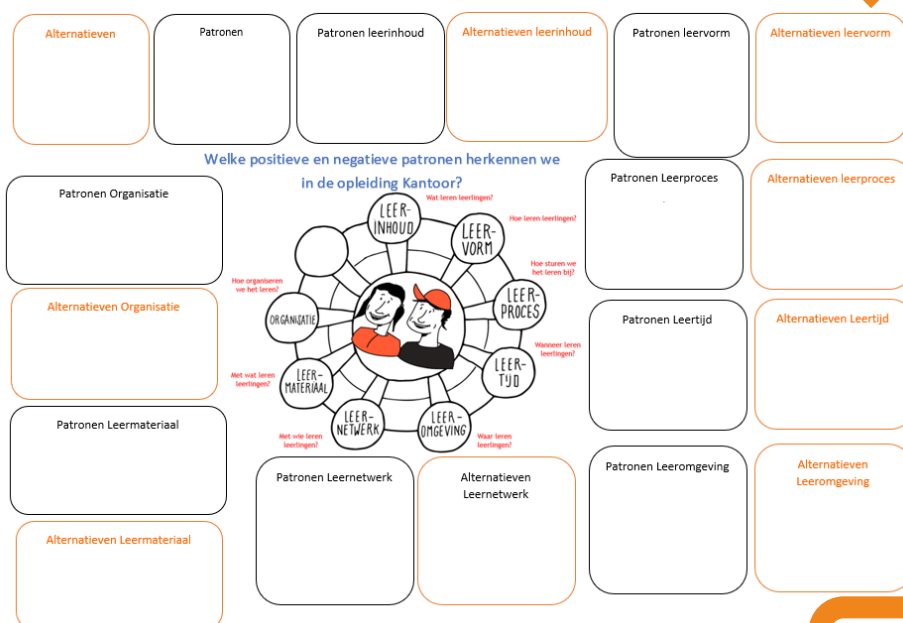

Geïnspireerd door de lessen 'Innovaties begeleiden' van Dirk De Boe in mijn opleiding Schoolontwikkeling, heb ik het transformatierad (<https://www.edunext.be/hoe-transformatierad>) voorgelegd aan mijn vakgroep.

Het is een systemisch denkmodel dat de leerling centraal zet in zijn/haar leerproces. Mijn vakgroep reageerde onmiddellijk enthousiast op deze gestructureerde maar ook integrale manier van vernieuwen.

Stap 1 was een brainstorm waarbij we samen op zoek gingen naar **bestaande patronen** binnen de opleiding Kantoor. Positieve, maar ook enkele negatieve patronen die we willen doorbreken. De brainstorm eindigde met het gezamenlijk bepalen van de patronen die we prioritair willen doorbreken. Waarop willen we focussen?

Schematisch overzicht

Patronen leervorm

Omdat er nog veel ICT-opdrachten demonstreert worden aan leerlingen, moeten snelle leerlingen vaak wachten. Leerlingen stellen te snel vragen – zoeken zelf te weinig op.
Werkboeken met vaktiaal en teksten: begrijpen alle leerlingen de teksten in boek?

Patronen Leerproces

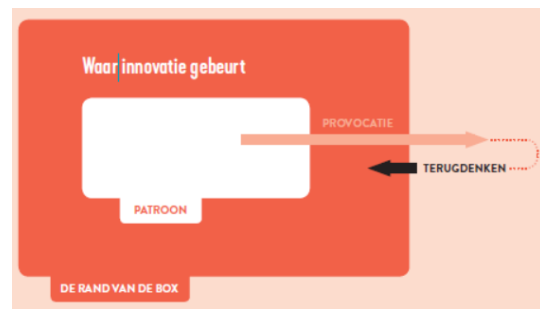
Voornamelijk punten als feedback. Nog te weinig mondelinge bijsturing.
Veel negativiteit rond taken te laat indienen.
Veel aandacht voor negatief gedrag van leerlingen. Eigenlijk willen we meer bevestiging voor positieve leerlingen.

Patronen Leertijd

We beperken huistaken omdat leerlingen vaak elkaars opdrachten maken of kopiëren. De leertijd is daardoor vaak beperkt tot alleen de lesuren.

Concrete uitwerking

Stap 2 wordt een brainstorm rond het zoeken naar **alternatieven voor die patronen**. Hoe denken we die patronen te kunnen doorbreken? Hiervoor passen we de **techniek van de provocatie** toe. Door eerst een provocerend voorstel te formuleren om het patroon te doorbreken, en nadien terug te denken, heb je meer kans om dat patroon ook echt te doorbreken.

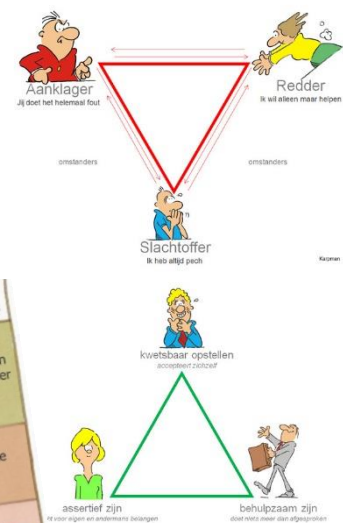
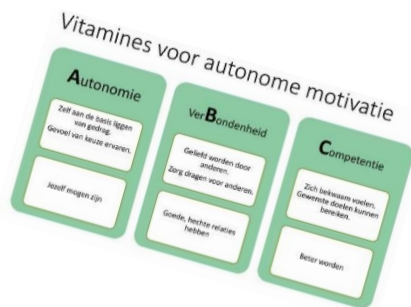
Een voorbeeld:

Patroon: leerlingen stellen snel vragen, zonder het eerst zelf op te zoeken.

Provocatie: leerlingen mogen geen vragen meer stellen.

Terugdenken: leerlingen mogen alleen een vraag stellen als ze kunnen aantonen waar ze zelf eerst gezocht hebben.

Op het moment van het terugdenken is het interessant om wat pedagogische of didactische principes in het achterhoofd te houden. Bijvoorbeeld: voor onze patronen denken we in deze stap aan het ABC-model voor autonome motivatie, de dramadriehoek van Karpman, en een model voor ontwikkelingsgerichte feedback.

Stap 3 wordt de **vertaalslag** van de alternatieven uit stap 2 naar **concrete acties** binnen onze opleiding. Hoe gaan we die alternatieven uitvoeren?

Stap 4 houdt in dat we **studie** doen van het **nieuwe leerplan**. Daarbij houden we het resultaat van de brainstorm in ons achterhoofd.

In **stap 5** kunnen we **samen lessen voorbereiden** waardoor we elkaar ondersteunen om de concrete acties te implementeren in de lessen.

TIP:

Je zal misschien vaststellen dat jij of je vakgroep brainstormen niet zo gemakkelijk vindt. Misschien vind je 'out of the box' denken best uitdagend. Geen nood... niemand zegt dat je het in één keer af moet hebben 😊.